

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 30. listopada 1893.

Štev. 33.

Slovenske posojilnice na Koroškem leta 1892.*

(Za „Mir“ sestavil Rastislav.)

„Napredujmo!“ — Tako kliče „Mir“ v prvi svoji letošnji številki bralcem svojim. In, hvala Bogu, ta klic pri Koroških rojakih ni ostal glas upijočega v puščavi, kajti zares napredujemo. To nam dokazujejo naše narodne slovenske posojilnice, katerih je delovalo leta 1891. na Koroškem dvanajst, lani šestnajst, letos pa jih je že sedemnajst. To je zares lepo število za nas koroške Slovence, katerih je po uradnem štetju le nekoliko nad 100.000. Z ozirom na toliko lepo število naših domačih posojilnic res smemo vsklikniti: malo nas je, ali smo možje! Torej glejmo, da tudi v bodoče napredujemo!

Predobra je bila misel ustanoviti slovenske posojilnice v pomoč in korist slovenskim kmetom. Da so posojilnice potrebne, dobre za našega kmeta, kaže najbolj pisarenje nam nasprotnih nemških časnikov, ki se ob vsaki priliki zaganjajo v te naše narodne denarne zavode in v one vrle rodoljube, ki jih ustanovljajo in vzdržujejo. Mi pa slovenskih posojilnic nismo ustanovili zato, da bi koga dražili, ampak zato, da ima kmet pomoč pri rokah, ako v zadrego pride. In kakor posojilnice kmetu na eni strani pomagajo s posojili na nizke obresti, na drugi strani spodbujajo ljudstvo k varčnosti in štedenju denarja!

Kakor je „Mir“ že lani poročal o velikem napredku naših posojilnic, hočemo podati tudi v naslednjem obširnejši obris vsestranskega delovanja slovenskih posojilnic na Koroškem leta 1892.***) Ta pregled nam pa bo kazal, da smo gledé slovenskih posojilnic na Koroškem leta 1892. zopet jako lepo napredovali. In če je tudi katera posojilnica bila brez napredka, so pa druge tem večji korak storile.

I. Število udov. — Deleži.

Koncem lanskega leta je bilo vкуп 61 slovenskih posojilnic; od teh 17 na Koroškem, t. j. več kakor na Kranjskem, kjer jih je bilo le 14; Štajerska ima 21, Primorska 9 posojilnic. — Starost koroških posojilnic, število udov in visokost deležev kaže naslednji pregled:

Število	K r a j	Uprav. leto	Število udov			Vplačani deleži		
			leta 1891	leta 1892	več	leta 1891	leta 1892	+ = več - = manj
			gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.
1	Bekstanj . . .	7	321	327	6	4.380	4.440	+ 60
2	Celovec . . .	4	181	222	41	2.584	3.142	+ 558
3	Črna . . .	2	75	84	9	453	537	+ 84
4	Djekše . . .	4	137	152	15	1.390	1.540	+ 150
5	Glinje . . .	4	168	207	39	560	629	+ 69
6	Prevalje . . .	1	—	109	109	—	680	+ 680
7	Sinča ves . . .	3	207	320	113	1.719	2.768	+ 1.049
8	Sl. Plajberg . . .	7	29	30	1	180	185	+ 5
9	Sp. Dravberg . . .	5	317	377	60	1.124	1.218	+ 94
10	Suha . . .	1	—	53	53	—	314	+ 314
11	Št. Jakob . . .	20	1361	1443	82	80.534	88.109	+ 7.575
12	Št. Janž . . .	1	—	68	68	—	280	+ 280
13	Šmihel . . .	4	249	334	85	1.996	2.368	+ 372
14	Tinje . . .	3	61	83	22	552	549	- 3
15	Velikovec . . .	2	122	227	105	1.220	2.270	+ 1.050
16	Zilj. Bistrica . . .	1	—	22	22	—	360	+ 360
Vkupe . . .			3228	4058	830	96.692	109.389	+ 12.697

Ta pregled nam kaže, da je najstarejša, pa tudi najmočnejša posojilnica koroška Št. Jakobska, ki deluje že 20 let. Za njo pridejo gledé starosti Bekstajnska, Slov. Plajberska, Spod. Dravberska itd. Lani so začele delovati štiri posojilnice, namreč: v Št. Janžu dné 1. vel. travna, na Ziljski Bistrici dné 1. vel. travna, na Suhi dné 15. vel. travna in v Prevaljah dné 12. rožnika. Najmlajša naša posojilnica, t. j. sedemnajsta v Št. Lenartu pri sedmih studencih je začela delovati dné 1. prosinca 1893. l.

*) Zaradi bolezni pisatelja zakasnjeno.

**) Lepo se zahvaljujemo na tem mestu vsem gg. domoljubom, ki so nam za ta sestavek poslali letne račune in dali razna pojasnila. Uredništvo.

Udov so imele naše posojilnice vкуп 4058, t. j. 830 več, kakor l. 1891. Leta 1890. so imele le 2443, l. 1889. 960 in l. 1885. le 960 udov. — Največ udov ima Št. Jakobska posojilnica (1443), najmanj pa nova na Ziljski Bistrici (22).

Prav pomenljivi so za vsako posojilnico vplačani deleži zadruženikov. Te svote so važne radi tega, ker so prava in stalna obrtna glavnica (Verkehrskapital) posojilnic. Naše posojilnice so imele lani 109.389 gld. vplačanih deležev, 12.697 gld. več, kakor predlanskim. Leta 1890. je bilo deležev 83.244 gld., l. 1889. 76.204. gld., l. 1885. pa le 57.980 gld. — Visokost deležev je pri raznih posojilnicah jako različna. Razun Tinjske so imele vse posojilnice koroške lani več deležev, nego prejšnje leto.

II. Denarni promet.

Naslednji pregled nam kaže, koliko denarnega prometa so imele koroške posojilnice l. 1892.

Štev.	K r a j	Leta 1891.	Leta 1892.	+ več, — manj
		gld.	gld.	
1	Bekstanj . . .	153.279	152.296	- 983
2	Celovec . . .	80.246	68.568	- 11.683
3	Črna . . .	29.050	32.638	+ 3.588
4	Djekše . . .	57.653	74.804	+ 17.151
5	Glinje . . .	71.052	77.975	+ 6.923
6	Prevalje . . .	—	37.733	+ 37.733
7	Sinča ves . . .	54.523	82.492	+ 27.969
8	Slov. Plajberg . . .	3.386	2.736	- 650
9	Spod. Dravberg . . .	60.787	70.644	+ 9.857
10	Suha . . .	—	20.141	+ 20.141
11	Št. Jakob . . .	330.549	333.971	+ 3.422
12	Št. Janž . . .	—	35.346	+ 35.346
13	Šmihel . . .	76.393	90.130	+ 13.737
14	Tinje . . .	7.401	10.721	+ 3.320
15	Velikovec . . .	66.450	176.554	+ 110.104
16	Ziljska Bistrica . . .	—	18.000	+ 18.000
Vkup . . .		990.769	1.284.744	+ 293.975

„Denarni promet je največje število v računskem izkazu sleherne posojilnice. Po tem številu tudi svet presoja navadno trgovske firme. Zato tudi denarni zavodi, ki kupčujejo takorekoč z najdražjim, z najljubšim blagom, veliko veljavo pokladajo na obilico denarnega prometa.“*)

Gornji pregled priča o lepem napredku slovenskih posojilnic na Koroškem. Imele so namreč lani 293.975 gld. več prometa, kakor predlanskim. L. 1891. so bile napredovale za 279.979 gld. — Večina naših posojilnic je lani izkazala večji denarni promet, kakor leta 1891.; le pri treh posojilnicah je bil manjši in sicer največ pri Celovški (za 11.683 gld.). To pride pač od tega, da so te posojilnice dosegle že nekako vrhunec svojega napredka, in zato ne morejo imeti več denarnega prometa.

Prelep korak naprej je storila lani Velikovaška posojilnica, ki je imela za 110.104 gld. več prometa, kakor prejšnje leto. To je res prav nenačuden napredek in živ dokaz, kako potrebna je ta posojilnica za Slovence Velikovaškega okraja. Lepo so napredovale tudi posojilnica v Sinči vesi (za 27.969 gld.), Djekšah (za 17.151 gld.), Šmihelu (13.737 gld.). — Iznenadil nas je primeroma veliki denarni promet novih posojilnic v Prevaljah in Št. Janžu. Prva je imela v kratkih mesecih že 37.733 gld., druga pa 35.346 gld. denarnega prometa. Lepo začeli sta tudi posojilnici na Suhi (20.141 gld.) in Ziljski Bistrici (18.000 gld.). To kaže, kako potrebne so bile te posojilnice. Gotovo bodo tudi letos izkazale posebno velik denarni promet.

Kako vrlo lepo so se zadnja leta razvile naše posojilnice, kažejo sledeče številke. Imele so koroške posojilnice denarnega prometa:

Leta 1889. —	536.776 gld.
„ 1890. —	710.790 „
„ 1891. —	990.769 „
„ 1892. —	1.284.744 „

Vkup 3.523.079 gld.

Torej v štirih letih so imele naše posojilnice 3.523.079 gld., t. j.: tri milijone, petstotriindvajsettisoč, devetinsedemdeset goldinarjev denarnega prometa. S tako številko

*) Iv. Lapajne: „III. letopis slovenskih posojilnic 1892.“

pač lahko stopimo tudi pred ohole naše nasprotnike, češ: pokažite nam kaj sličnega, — ako imate! In to so dosegli tisti koroški Slovenci, o katerih nam sovražni nemški listi vedno čenčajo, da jih — ni! Številke govore!

(Konec prihodnjic.)

Dopisi prijateljev.

Slovenci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

Iz Celovca. (Kdo je prijatelj rokodelcev?) Dovolite, da vam prestavim nekaj podatkov iz lista „K. Landbote“: Tovarna (fabrika) za čevlje v Mödlingu ima nad 100 podružnic; zdaj tudi eno v Celovcu. Tukaj se dobijo štifletji za gospode za 3 gld 25 kr. Kako zamorejo živeti čevljarji mojstri pri taki konkurenci? Te tovarne delajo površno, plačajo malo davka, vse na debelo kupujejo in prodajajo, torej jim je mogoče, dajati blago po ceni. Kdo pa je te razmere omogočil? Liberalizem s svojimi nauki o „svobodni obrtniji“ in „svobodni kupčiji“. In kaj pravijo liberalci na to? Nek koroški liberalni poslanec se je izrazil: „Če mojster ne more držati pomočnikov, naj pusti vse skupaj in naj gre v tovarno za delavca!“ — Judi in drugi pošiljajo v Egipt gube brez luknjic in tobačne cevi brez luknje, čevlje s papirnatimi podplati, — vse po ceni, se razume, pa „avstrijsko“ blago zgubi svoje dobro ime in se več ne kupi, da je le slepar enkrat svoj žep napolnil! Tako „svoboda“ nam je prinesel nemški liberalizem! — Pride kak Jud, ki je podedoval za očetom par tisočakov, ter premišljuje, ktere sleparije bi se lotil, da bi hitro obogatel. Liberalna „svoboda“ mu daje proste roke: on gre v tovarno in si nakupi najslabšega blaga za obleko, kake preležane ostanke. Potem si najame nekaj revnih krojaških pomočnikov, ki delajo v svojih stanovanjih in nič davka ne plačajo. Tem svojimi nekaj krajcarjev na dan, toliko da ravno od gladu ne poginejo, in jim izroči blago, da izdeljujejo storjeno obleko, suknje, jopiče, hlače, oprsnike itd. — vse dober kup, pa tudi slabo! Tako ima Jud, ki se krojaštva nikoli ni učil, kupcev dovolj (ljudje gledajo le na ceno); krojaški mojster, ki ima visoke davke in mora tudi pomočnike dobro plačati, pa komaj izhaja ali pa še v dolgovihi tiči. Zoper to zlorabo obrtne svobode se je na vlado odposlala pritožba s 100.000 podpisov, pa je bila odbita. Deputacija 150 judovskih krošnjarjev je bila pa sprejeta. — Da so liberalne postave za rokodelce škodljive, to so priznali celo liberalni odposlanci pri obrtni skupščini na Dunaju. Liberalci Maier je rekel, da je za rokodelce slabo, ker sme zdaj vsak mojster postati; liberalci Kivillo je rekel, da podružne prodajalnice obrtnike uničujejo; liberalci Faber je priznal, da so tovarne v škodo malih obrtnikov. Iz njih lastnih besed sta dr. Lueger in dr. Ebenhoch liberalcem dokazala, da liberalno postavodajstvo rokodelce uničuje. — Pri 4. obrtnem zborovanju se je dokazalo, da kupčijske zbornice ne skrbijo za male obrtnike. Rokodelci in sploh obrtniki naj dobijo svoje lastne zbornice! Liberalci in socijalni demokrati so oboji sovražniki rokodelcev; prvi hočejo vse imetje in podjetje spraviti v roke bogatašev, socijaldemokrati pa sami pravijo, da hočejo male mojstre uničiti, da bodo prisiljeni, pridružiti se njihovim stranki. Najboljši prijatelji obrtnikov so še katoliški konservativci in pa antisemiti ali krščanski socijalisti. V mnogih krajih pa so rokodelci še tako zaslepljeni, da ne znajo prijatelja ločiti od sovražnika, in če jim liberalci kaj od „slovenskih hujskačev“ na uho natrobijo, to se

jim bolj dopade, kakor pa premišljevali o svojem lastnem stanu in vsakdanjem kruhu.

Iz Rožne doline. (Priznanje domačemu u metniku.) Slikar Peter Marković v Rožku naskal je pred kratkim za župnijsko cerkev v Kaščergi na Istverskem podoba Marije brez madeža izvirnega greha spočete. Vznosji nam kaže podoba istersko obrežje. V sredini je Marija v dolgem belem krilu in modrem plašču; stojé na lunini obli stopa na zmaja, ki, zvičajó se pod njo, drži zapeljivo jabelko. Na glavi ima krono, dolgi lasje se ji valijo po hrbtu, v obrazu ji pa čitaš milobo, svetost in nedolžnost srca. Ob obeh straneh so angelji, ki ji prinašajo z desne strani venec in lili, znamenje nedolžnosti, z leve strani pa rdečo, belo in žolto vrtnico ter žezlo kot kraljica nebeška. V ozadju podobe je solnce, ki krasno razsvetljuje vso podobo in zlati oblake, v katerih plavajo Marija in angelji. Podoba nosi napis: „Kraljica bez iztočnega grieha začeta! Moli za nas!“ Okvir je jako lepo in umetno izrezljan po načrtu znanega našega slovenskega umetnika gospoda Alojzija Progarja v Celovcu. Videl sem to podobo, in jako mi je ugajala; za to me pa veseli, da se je moja sodba potrdila tudi od druge bolj merodajne strani. Gospod Marković je namreč pred kratkim dobil to-le v hrvatskem jeziku pisano častno in lepo priznalno pismo:

Br. 54.

Velecienjenomu Gospodinu Petru Markoviću, slikaru v Rožku.

Ovime Vam, velecienjeni Gospodine, podpisani u ime svoje in puka pravoviernega izražuje podpuno svoju zadovoljnost sa slikom neoskvrnenoga Začeta bl. dj. Marije, koju radnju ste za nezatnu svotu od for. 100 upravo majstorski izveli, tako da ona služi na ures naše cerkve te na diku Vašem u imenu. Sva gospoda, koja su do danas djelo Vaše vidjeli, najpovoljnije su se o njem izrazila.

Zato neče podpisani uzmanjati, da Vas svakomu bratu, rodoljubu slavenskomu, čim vruće priporučim.

Kaščerga, dne 20. listopada 1893.

(Pečat župnijskega urada.) Josip Gojtan, župnik l. r.

Iz srca čestitam gospodu Markoviću na tem lepem priznanju in želim, da bi vrlega rodoljuba in umetnika podpirali tudi domačini s tem, da naročajo pri njem razna slikarska dela. Živio Marković!

Iz Trušenj pri Velikovcu. Vsem je znano, da je naša Važenberška občina popolnoma slovenska, ker Nemcev je le toliko, da si jih lahko našteješ na prste ene roke, in vendar je morala ta naša občina biti pred kratkim pozorišče velike nemške „fiaske“. Liberalni Nemci, kateri so vse žile napeli, da bi preprečili v Velikovcu posvetovanje nekterih miroljubnih kmetov, predrznili so se v tukajšnji občini osnovati podružnico nemškega „šulferajna“. Želja po tej podružnici se ni rodila v našem ljudstvu, ampak v modrih glavah naših dveh učiteljev, posestnikov Modreja in Poganča — kaj ne dá, samih pristnih Nemcev? — kateri so potem na miglej velikovškega „generalstaba“ nagnali shod za nedeljo 29. vinotoka. Da se je za ta shod agitiralo, ne pa, da ga je ljudstvo iz lastnega nagiba brez vsakere zunanje agitacije želelo, kakor se dopisnik „Freie Stimmen“ debelo laže, bodi povedano, da sta Želinjska učitelja hodila po hišah in prigovarjala ljudem, da bi se podpisali in pristopili kot udje k „šulferajnu“. Pa ta dva tička sta imela pravo smolo, ker vjela sta jih tako malo, da če bi naše mačke po zimi tako malo mišij ulovile, bi morale pokrepati in tudi vse take podružnice „šulferajna“ in z njimi vred cel „šulferajn“ bi moral v kratkem iti rakom zvižgat, kar bi bilo najbolje. Pregovorila sta le pet kmetov, kateri so jim obljubili, da bodo prišli k shodu, ali kot ud se ni nihče upisal. Torej slaba se jima je godila. Zborovati se je pa moralo vse eno in tako nas „Vindišarje“ nekoliko podražiti. V nedeljo na vse zgodaj začeli so topiči pokati in okolici naznanjati, da se ima popoldne nekaj posebnega goditi, tudi so zastave, seveda nemške „frankfurtarce“, vihrale raz hišo, določeno za zborovanje, in kar je najbolj pomembljivo, vihrala je tudi ena takih zastav na razvalinah Trušenjskega grada; imela je svetu pričati, da so tukaj nemška tla in tla za fiaske delati. Pri pogledu vsega tega misliti bi moral vsakteri, da je kje tam v nemškem „rajhu“. Enemu pa vendar ni šlo v glavo, da bi bil kar čez noč preseljen v blaženo Nemčijo, zato je pa eno naredil. Ko so se popoldne začeli gostje shajati in so se prve kočije z velikovškimi mogotci, — kateri so od slovenskih denarjev obogateli, — prikazale, postala je zastava na razvalinah užigalni dar in tako služila nemškemu geslu „durch Nacht zum Licht“ (po našem: skozi temo k luči). Pri tej razsvetljavi so lahko našli pot do zborovališča. Tega čina sicer ne moremo odobravati, ali vzrok tega so nasprotniki sami, ki se predrznejó na čisto slovenskih tleh propagando delati za nemški „šulferajn“ in razobešati pruske zastave. Kaj bi rekli Nemci, ko bi se Slovenci predrznili v kakem nemškem kraju slovenske trobojnice razobešati? — O določeni uri se je začelo zborovanje. Došlo, katerih je bilo okoli 80, pa ne kmetov, ampak nad 60 Velikovčanov, drugih 20 pa so bili večinoma učitelji iz Želinj,

Šmarjete, iz Tinj, iz Mostiča itd.; torej kmetov ni bilo razun petih, pa še ti so se hitro po prvem govoru francosko poslovlili majaje z glavami, češ, to je pa od muh! Došlo je torej pozdravil naš g. župan Müller, seveda v nemškem jeziku. Pozdrava pa ni sam zložil, ampak mu ga je skoval neki učitelj. Tega nagovora pa se je naš gosp. župan tako nabutil ali naučil, da se mu je precej po prvih besedah ustavilo in ni mogel dalje, treba mu je bilo torej suflerja. O kaka fiaska, gospod župan? Tako se godi vsakemu, ki se štuli s tujim perjem. Da bi prej pomislili na usodo srake, ki se je našopirila s pavovim perjem, bi vam znabiti ta „ehrentag“ izostal! Govorniki so po svoji stari navadi udrihali po Slovencih, posebno pa po duhovščini. V tem sta se najbolj odlikovala neki učitelj iz Velikovca in pa kmet Modre iz Blata, o katerem bomo o svojem času še kaj drugega poročali. V odbor nove „ortsgrupe“ bili so voljeni iz Važenberške občine, načelnik: župan Müller, tajnik: poštar Sturm, blagajnik: Poganč; iz Tinj za namestnike: župan Achatz, Simon Vedenik in Miha Vedenik. Vseh udov novega društva je okoli 70 — če je res? ali Važenberških kmetov ni zraven, ampak Velikovčani, ki od nas Slovencev skupljeni denar zato porabljajo, da kujejo društva, ki so nam sovražna. Da so se tega shoda udeležili tudi c. kr. uradniki, je umevno, saj trobijo skoraj vsi uradniki v šulferajnov rog. Tako je bila davkarija polnoštevilno zastopana, tudi sodnijskih uradnikov se ni pogršalo, a najbolj čudno se nam je zdelo, da je bila še celo politična oblast zastopana po svojem — nam okoličanom dobro znanem — tajniku Neumanu, kateri o vsaki priliki, ko se gre zoper Slovence, velik zvonec nosi. — Vprašamo, ali je to prav, da se c. kr. uradniki udeležujejo in snujejo društva, ktera so Slovencem in njihovim pravicam nasprotna? Vprašamo, ali smo mi Slovenci, avstrijski podaniki ali turške raje? Ali smo samo zato tukaj, da davke plačujemo, drugače pa nas sme vsak zaničevati in nam po natorni, po Božji in po človeški postavi priznane pravice kratiti. — Pouči nas o tem dragi „Mir“.

Iz Libuč. (Starčevo premišljevanje.)

Lepa vas so Libučé in tudi bogata vas. Prijetno se ti smeje naproti bela cerkvica, okusno popravljen, in mirodvor okoli nje je tako vabeč, da se kar nič ne bojim svoje stare kosti njega hladni zemlji izročiti v varstvo. To je plod zadnjih let. Libučani so bogoslužni in skrbeli so za olepšanje božjega hrama. Nekdaj so bile razmere žalostneje in vendar moram reči, da so mi v marsičem bolj ugajale, nego sedaj. Dokler je bil kmet sam na svojih nogah in je odločno zastopal svoje pravo proti tujemu nasilstvu, zdel se mi je bolj mož, kakor sedanji mlajši zarod. Mestna sapa dobiva preveč upliva, in da mesto in kmet ne gresta z roko v roki, je stara resnica. Morda je nasledek teh novotarij tudi nemški napis na županovej hiši, na čelu slovenske vasi! Imeli smo župane, ki so res smatrali mater germanijo za svojo babico, a vendar seme, ki so ga sejali, ni poganjalo. Sedaj pa mora Slovenija celo prvo mesto svoje vasi prepustiti svojej nasprotnici, in njen lastni sin to le mirno gleda. Nehvaležen je mlajši zarod in premalo ima v čisljih svoje stariše. Sovražna mestna sapa preveč veje okoli čela slovenskih mladeničev in težko postaja „Slavi“, braniti svojo mladež. A sam občinski zastop je prijatelj novotarij. V najnovejšem času smo dobili celo oboroženo stražo na vas, ker preglasno petje naših fantov žali preobčutljiva ušesa nekterih občinskih glav. Kar jaz pomnim, je bila to stara navada in težko, da bi jo občinski zastop odstranil, če tudi kliče žandarje na pomoč. Nagajivost mladeži pa je vendar tolika, da je vsled tega še le bolj razposajena. Preveč novotarij nakupičenih nikjer ni dobro. Naši stari kmeti so delali in se trudili do krvavih žuljev, da so sebe in svoje pošteno preživeli in niso gledali na prednosti svojih sosedov in na njih bogastvo, sploh nevošljivosti niso poznali. Sedanji kmet pa nima boljšega opravila, kakor da preračuni doneske vseh svojih sosedov najprej, svojih pa niti videti noče. Iz take pohlepnosti nastanejo potem razprtije v vprašanjih, ki se tičejo občnega zboljšanja, tako da vsak namesto splošne koristi le lastni dobiček prevdarja. Toliko razuma nimajo, da je splošni blagor več vreden, kakor dobiček posameznika. Hvala Bogu, vsak ima toliko, da ni treba nobenemu stradati, ne glej torej nevoščljivo premoženja svojega sosedu, ampak hvali nebo, da te je tako blagoslovilo. Občna korist vam bodi v srcu in poprimite se krepko zopet stare navade in pomagajte si z lastnim umom in z lastno močjo! Lepa je naša vas, oblagodarjena od Boga, in tudi slovenska je. Slovenščini pa dajte tudi prostor, kjer ji gre, da sovražnik ne bode kazal veselja; svojo požrešno roko tudi po lepaj našej vasi iztegniti. Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!

Iz Šmihela nad Pliberkom. (Ustanovni zbor prvega pevskega društva na Koroškem „Gorotan“.)

Geslo: „Da Slovenec še živi, — Mila pesem nas uči; Ki jo peva Gorotan, — Dvigajoč se spet na dan.“

S tem pomenljivim geslom je na svojem ustanovnem zboru dne 22. t. m. pri Sercarju v Šmihelu mladi „Gorotan“ pozdravil zbrane goste — češ: naši predniki so tod živeli kot gospodarji svoje zemlje, zvesti sv. veri in svojemu rodu so bili srečni in so veseli prepevali mile pesmi; — pójmo tudi mi, ne sicer v znak zadovoljnosti in sreče, za kar sedaj pač nimamo povoda, ampak pójmo zató, da si s petjem ponovimo in utrdimo ljubezen do vere in narodnosti, da s petjem navdušimo za našo dobro stvar, za vero, dom in cesarja sebe in tudi tiste, ki se do sedaj za te svetinje ali niso menili, ali pa so jih že celó pozabili in zatajili! Namen je blag, in „Gorotan“ ga bode tudi izpolnjeval; to je pokazal že na svojem ustanovnem shodu, kjer se je po besedah č. g. domačega župnika, dasi še mlad, izkazal polnoletnega. Marsikteri rodoljub se je bal, da znabiti ustanovni zbor „Gorotanov“ ne bode posebno dobro obiskan, ker ima kmečko ljudstvo ob tem času še mnogo dela. Hvala Bogu, da se ta bojazen ni obistinila, kajti gostov je bilo več, kakor smo si jih upali pričakovati; sedeži v veliki dvorani so bili vsi napolnjeni. Ko so pevci odpeli zgoraj navedeno geslo, je gosp. Kandut v kratkih besedah razložil prvi početek „Gorotana“ in njegov namen, ki je poleg prej omenjenega tudi ta, da se zabrani ali vsaj omeji ponočevalno pevanje. Na to je zbor zapel lepo pesem „Mili kraj“, ki se je vsled zahtevanja morala ponoviti. Še lepše se je posrečila pesem „Mrak“, ktera je povzročila splošno priznavanje in pohvalo ter se je morala istotako ponavljati. Gotovo najlepša točka programa pa je bila peta: Sopransolo s spremljevanjem na glasoviru; blagorodna gospa Lendovšek je kaj lepo pela „Lahko noč“ in pa narodno „Rožmarin ima svoj duh, al' je zelen al' pa suh“. Nekdo izmed poslušalcev je rekel o zadnji pesmi: kolikokrat sem to pesem že slišal peti in kolikokrat sem jo že sam pel — a kakšen razloček je med tem, kakó se poje. Zato lepa Vam hvala, blagorodna gospa za Vaše sodelovanje! — Izmed ostalih točk naj omenim samo še pesem „Slovenec sem“, ki je bila g. Kandutu povod, poslušalce v navdušenih besedah opomniti, naj bolj spoštujejo same sebe, da se nikar in nikoli ne smejo sramovati, biti slovenske krvi; zakaj ako se sami ne bomo imeli v časti, kako naj nas tujci spoštujejo, in ako se sami teptamo in blatimo, zakaj bi nas naši naprotniki ne! — Tudi v mnogih napitnicah smo slišali veliko lepih naukov; Bog dal, da bi se nas tudi prijeli ter obrodili zaželjenega sadu. Tako tedaj ta zbor ni bil samo kratkočasen, ampak tudi poučen. Hvala g. Kandutu, ktereга trudu se imamo zahvaliti za ta zbor; hvala vrlému „Gorotanu“, kteremu želimo prav iz srca, naj krepko žije, bujno rase ter donaša obilo dobrega sadu!

Iz Šmihela nad Pliberkom. (Národno gospodarski napredek). Preresnične so besede našega pesnika Prešerna, da človek samo to velja, kar plača. Vsaki dan se moremo prepričati o istinosti teh besed. A te besede ne veljajo samo za posameznega človeka, ampak še v večji meri za cele národe. Kajti iz stare zgodovine nam je znano, da so samo tisti národi mogočni in neodvisni postali, ki so si znali pridobiti bogastvo, bodisi po kupčiji ali na kateri drugi način; le takšnji národi so postali s časom gospodarji nad drugimi národi in so tudi na duševnem polju druge národe nadkrilovali. To prikazen vidimo tudi dandanes; tudi najnovejša zgodovina nas uči, da samo tisti národi napredujejo, ki so v gmotnem obziru neodvisni od drugih, posebno pa od sosednih národov. To so spoznali vsi velmožje, ki so delovali in se žrtvovali za boljšo prihodnost svojega národa; torej so morali tudi naši prvaki v prvi vrsti na to misliti, da se moramo Slovenci v gmotnem obziru naših nasprotnikov otresti, ako hočemo napredovati in kedaj politično samostalni postati. Res so mislili naši voditelji, da je nam poleg národnega in gospodarskega pouka najbolj treba, da si ustanovimo lastne národne posojilnice in hranilnice. Kdo bi danes še dvomil, da so v tej zadevi prav storili! Da je temu tako, pričča tudi naša posojilnica. Ne samo, da je že marsikteremu, ki je pri njej pomoči iskal, pripomagala, da se mu ni treba več pred vsakim nemčurčkom tresti, obrača ona vso skrb na to, da naš kmet v gospodarskem obziru vsestransko napreduje in tako vedno bolj neodvisno postane. To svojo nalogo izvršuje ona z nakupovanjem gospodarskega orodja in strojev. Tako je kupila letos že brano za travnike in v poslednjem času mlatilnico, do ktere imajo vsi udi pravico. Kar se posebno mlatilnice tiče, moramo v prvi vrsti njenega mojstra gosp. Hellerja na Dunaju pohvaliti in najtoleje priporočati. Ne samo, da je tista po najnovejših predpisih in najsolidnejše izvršena, je tako po ceni, da je ni mogoče nikjer boljši kup dobiti. Kar pa gosp. Hellerja še posebno priporoča, je to, ker on celemu svetu in posebno našim odpadnikom pokaže, da se more

tudi s slovenskim jezikom naprej priti in kaj dobiti; kajti ne samo, da on slovensko spisana naročila najboljšje izvršuje, on tudi slovenskim strankam slovensko dopisuje. Ne tako, kakor nek tovarnar v Celovcu, ki je na slovensko naročilo zahteval, naj se mu nemško dopisuje, ker se pri njem sicer v angleškem, francoskem in italijanskem jeziku dopisuje, a da slovenščine ni zmožen. No gospodine, ako so ti Angleži, Francozi in Lahi bliže, kakor mi Slovenci, svobodno; zato se bomo pa tudi mi varovali, tebe s slovenskimi naročili nadlegovati in še dalje kaj od tebe kupovati. Tudi ne pošilja gosp. Heller agentov okoli, ki bi slovenski jezik zasmehovali, kakor smo od drugih vajeni. Torej velja v tej zadevi v prvi vrsti: „Svoji k svojim, ali vsaj k tistim, ki nas za naš pošten denar ne zasmehujejo ali celo preganjajo.“ — Ker sem že tako daleč, ne smem še nekaj zamolčati. Ko je namreč prodrlo v ljudstvo prepričanje, da je treba svoje premoženje, posebno pa pahištra proti ognju zavarovati, so začela v tej stroki različna društva delovati, in so se pri tem poslu različnih sredstev posluževala. Najboljši vspah je pričakovalo takšno društvo v tistih krajih, kjer se je do občinskih predstojništev obrnilo, da so ta med strankami in društvom posredovala. Tako je tudi pri nas storilo društvo „Riunione Adriatica“ in ne zastoj; kajti skoz to, da je zastopništvo občini izročilo, si je pridobilo zaupanje in res ima v naši občini več udov, kakor vsa druga enaka društva skupaj. Občina je torej prevzela zastopništvo in garancijo, tačasni tajnik je pa ves dotični posel opravljal. Občina je imela pri tem nekaj dohodkov, tajnik pa majhen postranski zaslužek. Tako je bilo od nekdanj. Ko si je pa lansko leto občina novega tajnika priskrbela, bilo jej je zastopništvo društva „Riunione Adriatica“ na enkrat odvzeto in to samo zarad tega, ker je bil novi tajnik slovenski narodnjak. Občina je zarad tega imenovano društvo večkrat na svojo dolžnost proti občini opominjala in tudi rekla, da bo to za društvo slabe nasledke imelo, ako bi se zastopništvo občini oziroma njenemu tajniku ne vrnilo, a bilo je vse zastoj. Ker je torej večkrat imenovanemu društvu samo na tem ležeče, da za slovenskim denarjem grabi, a od slovensko-narodnega zastopništva ničesar slišati noče, bomo pa tudi mi storili svojo narodno dolžnost; tudi mi bomo rekli, ako vi samo naš slovenski denar poznate, nas Slovencev pa nočete pripoznati, — no, saj se moremo tudi mi od vas obrniti in pristopiti k tistemu društvu, katero ima več srca do nas, kakor vi. Zapomnite si to! Kdor ni z nami, je proti nam, in ni treba, da bi ga mi sili in za njega tlako delali. (Mi pa sploh svetujemo: Proč od tujih zavarovalnic! Banka „Slavija“ je naša. Uredn.)

Iz Prevalj. (Časten občan. — Delavsko društvo.) Dne 21. vinotoka so imeli tukaj veliko slovesnost. Prišel je nazaj pogledat stari fužinski vodja Hupfeld, in zavolj tega se je zaukazalo, da morajo vsi fužinski delavci in rudokopi iz Lies, poslednji s svojimi svetilnicami, kovači pa z bakljami priti, da so mu tako lepo posvetili. Nepotrebno se nam pa je zdelo, da je bil Hupfeld voljen za častnega občana, in se mu je pri tej priložnosti izročila diploma. Kake zasluge ima on za občino? Mar to, da je bil vedno nasprotnik Slovencev? Če ima za fužino kake zasluge, naj ga pa tista časti. Kar mi vemo, je za občino le to storil, da se je upeljal pasji davek. Izmed naših (kmetskih) mož je imel samo eden toliko srčnosti, da je glasoval zoper to imenovanje. — Tukaj se je ustanovilo delavsko društvo z imenom „Arbeiter-Aushilfsverein“ (delavsko podporno društvo). Liberalci so stavili hude zapreke, nazadnje pa le niso mogli društva ubraniti. Društvo se ne bo brigalo za politiko, ampak le za pravice in koristi delavcev. Tako vsaj pravijo. Bomo videli!

Glasovi nasprotnikov.

Na adresu dopisnika Graške „Tagespošte“.

Nova zvezda se nam je pojavila na nemškutarskem nebu. Že nekaj časa sèm straši neka nam dobro znana reva, ki životari v Podjurski dolini, po Graški „Tagespošti“ ter nam obira v svojih umazanih dopisih obisti in jetra. Enkrat se spravi na uzorno našo družbo sv. Mohorja, drugokrat napade naše podružnice sv. Cirila in Metoda, potem mu zopet ne ugajajo slovenske posojilnice; umè se ob sebi, da težko prebavlja tudi naše neutrudljivo delavno slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo, zaletava se kaj rad v „Mir“ in naposled mu ne dá spati v Črni na novo ustanovljeno konsumno društvo. Vsi ti njegovi dopisi so pa prava zmes in nemajo ni nog ni glave. Mož še pravilne nemščine ni zmožen in dostikrat sam ne ve, kaj hoče reči. Mi poznamo tega siromaka; prava duševna reva je, ki pa za par krajcarjev tudi svoj značaj prodá. Njegove bedarije in ne-

umnosti, ktere namaže za gorenji list, nam napravljajo sicer veliko veselja in smeja ter nam dokazujejo, da postaja tudi tu pri nas na Koroškem čedalje bolj resničen pregovor: „Mi ustajamo in vas je strah.“ Res je! Strah vas je in zaradi tega napadate nas in naša koristna podjetja, ktera smo si z največjim trudom in z neštevilnimi težavami sami ustanovili, da moremo napredovati in s časom naš narod dovesti do tiste kulturne višine, ki mu pristojne in ktere bi nam nikdar ne bilo mogoče doseči, ako bi čakali na podporo naših nasprotnikov Nemcev in nemčurjev. Ako se nam bode potrebno zdelo, spregovoriti hočemo na to stran o priliki kaj več, in tedaj, ako nas bode dopisnik še nadalje dregal, bomo se potrudili, našim čestitim čitateljem prinesiti tudi njegovo biografijo, iz ktere bodo mogli povzeti, da ta mož ni Bog zna kdo in da se nam takih značajev, ki nas in naša poštena podjetja grdijo po „Tagespošti“ le zaradi tega, da si s tem služijo denar, nikakor ni bati. Na svidenje torej do prihodnjic, ti slavni junak nemčurski!

Politični pregled.

Državni zbor je zopet skupaj. Ministerski predsednik knez Windischgrätz je naznanil sledeče vodilo nove vlade: „Nova vlada je bila postavljena vsled porazumljenja treh velikih strank (liberalcev, konservativcev in Poljakov), torej se obrača v prvi vrsti do teh treh strank, da jo podpirajo s svojim zaupanjem, med seboj pa da se pomirljivo porazumejo. Vlada si šteje v prvo nalogo, v dogovoru s temi strankami narediti novo volilno postavlo. Volilni red se bo tako prenaradil, da ostanejo volilci razdeljeni po stanovih (v graščake, kupčevalce, mestjane in kmete), da se bo ozir jemal na posebne razmere raznih dežel, da se bo razširila volilna pravica na take, ki do zdaj niso volili, vendar pa le v toliki meri, da mestjani in kmetski posestniki ne bodo nazaj potisnjeni. Vsled premembe volilnega reda se bo število poslancev nekoliko pomnožiti moralo, pa tudi volilni okraji se bodo nekoliko predelali. Dokler se volilna postava ne sprejme, bo vlada vsa velika politična vprašanja pri miru pustila ter skrbela le za čast in veljavo države in nje gospodarski napredek. Uredila se bo denarna veljava in predelala davčna postava. Na delavne stanove bo vlada posebno pozornost obračala in ob svojem času stavila potrebne predloge. Želeti bi bilo, da bi stranke svoje prepire opustile in složno pomagale, da se te reforme izvršijo. Vlada hoče biti odkritosrčna in resnična v javnem življenju, hoče spoštovati poslance pa odločno zavračati vse tiste, ki državni mir in občini blagor motijo.“ (Ta stavek je brez dvoma naperjen proti Čehom in Jugoslovanom.) — To vladno vodilo so nekteri poslanci sprejeli s hinavskim veseljem in pohvalo, posebno tiste besede, da hoče vlada biti odkrita in resnična. Vstal je Mladočeh dr. Herold in hotel govoriti, pa beseda se mu ni dovolila, čeravno so tudi Slovenci, Hrvati, antisemiti in nemški narodnjaki za to glasovali, naj se mu dovoli. — Nova vlada ima to srečo, da jej razun Čehov, protijudovcev in nemških narodnjakov druge stranke še precej z zaupanjem naproti gledajo. Posebno veseli so nemški liberalci, ker upajo, da jim bota Plener in Wurmbrand vse rane zacelila in vse tihe želje spolnila. Med temi željami so v prvi vrsti: nemški državni jezik, prekrbljevanje nemških gospodov z dobrimi službami, ponemčevanje in zatiranje Slovanov. Vlada se pa ne naslanja samo na liberalce, ampak bo prisiljena ozirati se tudi na Slovence, Hrvate, nemške konservativce, Poljake in Rusine. Ko bi Jugoslovane po željah naših nemškutarčkov stiskala, izstopijo Slovenci in Hrvatje iz konservativnega kluba in potem klub razpade, česar vlada gotovo ne more želiti, ker bi potem liberalci preveč moči dobili. Konservativni ministri Windischgrätz, Falkenhayn in Schönborn, ter poljska ministra Madejski in Javorski menda vendar ne bodo dopustili, da bi Plenerju in Wurmbrandu vse obveljalo, zaupati jim pa tudi ni nič. — Ker pride zdaj v kratkem na vrsto premenba volilnega reda, kjer imamo Slovenci mnogo želja na srečo, bomo le videli, če dobijo naši poslanci za svoje opravičene predloge podporo Poljakov in nemških konservativcev, in kako se bo vlada v tej zadevi sploh zadržala.

Dostavek. Ravnokar zveemo, da so slovenski poslanci dr. Ferjančič, Kušar, dr. Gregorec, dr. Gregorič, grof Alfred Coronini in Naberger ter hrvatski poslanci dr. Klaič, Borčić, Bulat in Šupuk izstopili iz Hohenwartovega kluba in ustanovili lasten klub. Kteri nagibi so jih k temu pripravili, nam ni še znano. Morajo že imeti tehtne uzroke za to. Mi pozdravljamo ta korak z veseljem, nadejaje se, da bodo za temi kmalu tudi še drugi v Hohenwartovem klubu ostali slovenski poslanci sledili in se združili v poseben jugoslovanski klub. Ako so moravski staročeški poslanci spoznali za po-

trebno, prestopiti v opozicijo, tudi nam ne preostaje drugega, nego se postaviti na svoje lastne noge, ker takega ministerstva, v katerem sedita toli srdita naša nasprotnika, nemška liberalca Plener in Wurmbrand, nikakor podpirati ne moremo — in mu za štafažo služiti ne smemo. V zadnji številki našega lista smo prenelagljeno sodili o novem ministerstvu še nekako milostno, ali nemško-liberalni licemerski listi in z njimi nič manj vladni program sam so nas v zadnjih dnéh do dobrega poučili, kaj da imamo od sedanjega ministerstva avstrijski Slovani pričakovati. Hlapčevali smo posebno mi Slovenci dovolj dolgo in delali uslužno tlako Taaffejevemu ministerstvu, brez da smo od tega kake koristi imeli. Zdaj pa bodi drugače in zdramimo se vsaj v zadnji uri ter krenimo pravo pot. V opozicijo proti tej vladi je torej danes tudi naš klic! Dolgo vrsto let so bili slovenski poslanci na Dunaju le pokorne sluge, zdaj pa naj pokažejo, da so tudi možaki, kajti čas bo prišel, ko bodo gospodje ministri tudi z nami Slovenci in s slovenskimi zastopniki v državnem zboru računati morali.

Na Hrvaškem so napravili Strossmayerjanci in Starčevićjanci skupen shod, kjer so se popolnoma porazumeli, kako se bodo složno vojskovali za hrvatske zgodovinske in narodne pravice. To je zelo vesela vest in nam daje upanje, da pridejo tudi za Hrvate lepši časi. Kdaj pa pridemo na Slovenskem do takega sporazumljenja? — Nemađjarski narodi na Ogerskem (Slovaki, Rumunci in Srbi) hočejo napraviti skupen shod, da se pogovorijo, kako jim je nadalje postopati zoper mađjarsko silo in krutost.

Iz Braziliije se poroča, da je ustaški general Demello proglasil cesarstvo in razklical unuka prejšnjega, pregnanega cesarja za novega cesarja. Ker mu slaba gre, misli s tem pomoč dobiti pri prijateljih cesarstva. Bomo videli, kako bo.

Gospodarske stvari.

Kako se pri goséh spozna starost? Gos ima v peruti na vrhu, poleg največjega letalnega peresa, dve majhni, ozki, ostasti, zelo trdi in trdno vsajeni peresi. Na daljšem izmed teh dveh peres spozna se starost. Leto stara gos ima namreč na zunanji strani tega peresa počezno udrfino (zarezo), kakor bi potegnili čeznjo s trioglato pilo. Dveletna gos ima dve taki zarezi, triletna tri itd. Kolikor zarez, toliko let ima gos. „Kmet.“

Kruh obvarovati da ne plesni. Hlebi naj se koj po peki denejo v žakelj, v katerem je še nekaj moke, in sicer tako, da hleb leži na hlebu z gornjo skorjo. Žakelj naj se potem zaveže in obesi v zračen hram. Tako spravljani kruh ostane svež 4 do 6 tednov in prav nič ne plesni. Predno se hleb načne, okrtajci naj se s čisto krtačo in položijo čez noč v klet, da postane zopet mehak. — Tako svetuje „Steier. Landb.“ „Kmet.“

Živinski sejmi meseca grudna.

Dne 4. grudna v Velikovecu; 9. v Wolfsbergu; 20. v Beljaku; 27. v Labudu in Svincu.

Novičar.

Na Koroškem. Svitli cesar so dovolili, da se iz državne loterije prihodnjega leta porabi 20.000 goldinarjev za zavod za slepe, ki ga mislijo tukaj narediti. — Umrli so v Celovcu kapucin P. Ilen Votruba, 65 let stari. — V plitvem potoku so v Celovcu utopljenega našli gonjača Pufferja iz Rablinga. Najbrž se je v pijanosti ponesrečil. — V srednjih Trušnjah se je skuhala podružnica nemškega šulferajna. Pač veliko veselje za nemškutarijo koroško!

Na Kranjskem. Premog so našli v Mirni na Dolenjskem in ga bodo menda kopati začeli, ker so zdaj blizo železnice. — J. Cimpermanov nagrobni spomenik je že izdelan. — Štirje češki godci so prišli v goste na Kranjsko in bili v Ljubljani sprejeti z veliko pohvalo. — Tuhinjski dolini, poškodovani vsled povodnji, je podarila kranjska hranilnica 1000 gld. — Pri Grosupljem je vlak povozil nekega moža iz Litijskega okraja. — Mladega utopljenca, delavca v papirnici, so našli v Savi pri Medvodah. — Sv. misijon so imeli v Št. Petru pri Novem mestu. — Osepnice so se prikazale okoli Kočevja.

Na Štajerskem. V Laškem trgu se je ustanovilo slovensko bralno društvo. — Volilni shodi v Ljubnem, Mozirju in Gornjem gradu so bili dobro obiskani. — Nove šolske hiše so dobili v Račah in v Dobravčah. — V Grabonošah je viničar Požegar ustrelil kočarja Holca. — Kmetijsko bralno društvo so ustanovili v Grižah.

Na Primorskem. Sv. misijon bo v Črničah od 1. do 2. nedelje v adventu. — Umrli so č. g. Fr. Moškat, vikar na Grahovem. — V Kanalu je umrl rodoljub J. Hönig. — Zbolel je g. Žepič, uč-

telj kmetijske šole v Gorici. — V Trstu in Gorici so se spet začeli potegovati za slovenske šole. — Sod je stlačil nekega delavca pri mesarju Fogarju v Gorici. — Avstrijski Lloyd je napravil dva nova parnika.

Po drugih deželah. Na Dunaju se govori, da bi se imel nadvojvoda Franc Ferdinand poročiti s princezino Štefanijo, vdovo za rajnim princem Rudolfom. — V Gradcu je umrl general grof Hartenau, bivši knez bulgarski, ki je Srbe premagal pri Slivnici. Bil je hraber in odkritosrčen mož; umaknil pa se je s prestola na migljaj ruskega cara, ki mu je zameril, da se je preveč pajdašil z Angleži. — Iz Brazilije se poroča, da se tam slovenskim izseljencem slaba godi. — V Malagi na Španskem je umrla 112 let stara žena. — Na nekem jezeru severne Amerike je začela barka goreti. Mornarji so poskakali v vodo, pa le 26 se jih je rešilo, drugi so utonili. — Na Dunaju so vpričo cesarja blagoslovili novo srbsko cerkev.

Srčna zahvala.

Graška vzajemna zavarovalnica je nam trem podpisanim posestnikom, ki smo vsled toče veliko škode trpeli, na našo prošnjo po svojem zastopniku v Velikovu g. Pinteriču naklonila blagodušno darilo 100 gld., za kar jej izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo.

Jurij Kurat, And. Somrak, Mart. Maričnik, vsi v Gorenčah.

Hellerjeva hišna godbila.

Po Hellerjevih hišnih godbilih in godečem hišnem orodju nosi se godba v celi svet, da vesele navdušuje, žalostne tolaži in po domu žalujoče na milo domovino spominja. V hotelih in gostilnicah so ta godbila namesto godev, katerih ni vselej dobiti, ter privabijo marsikterega gosta. Za gostirje se priporočajo posebno **avtomatična godbila**, ki so tako narajena, da drugače ne igrajo, kakor če kdo kak denar noter vrže. Na ta način se kmalu sama izplačajo.

Skladbe ali pesmi, ki se godejo, so skrbno izbrane ter so vzete najlepše melodije iz oper, operet, plesov, popevk in zborov. Resnica je nadalje, da je bil tovarnar Heller na vseh razstavah odlikovan s svetinjami ali pa diplomami, da dobiva na tisoče priznanih pisem in da pošilja svoje umotvore celo na kraljeve dvore.

Hellerjeva godbila so pripravna za darila o božiču, novem letu, godu, rojstnem dnevu, birmi itd. Kot razvedrilo se priporočajo samotarnim osebam, kakor duhovnikom, učiteljem in bolnikom.

Tovarna nema podružnic, torej se je treba tudi pri malih naročilih obrniti **naravnost v Bern** (Švica). Tovarna prevzame vsako popravilo, če bi se kako godbilo pokvarilo, tudi od tujih izdelkov. Stara godbila prevzame namesto denarja. Plača se lahko tudi na obroke. Ceniki s podobami se pošiljajo zastoj.

Loterijske srečke od 25. listopada.

Line	41	78	58	21	36
Trst	44	16	35	69	54

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	80	6	—
rž	3	85	4	80
ječmen	4	—	5	—
oves	2	50	3	10
hejda	4	20	5	25
turšica (sirk)	3	30	4	10
pšeno	6	—	7	50
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	65	1	5
deteljno seme	—	—	—	—
grah	5	—	6	25

Sladko seno je po 3 gld. 20 kr. do 4 gld. — kr., kisló 2 gld. 60 kr. do 3 gld. 70 kr., slama po 2 gld. 10 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 66 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 30 do 33 gld. stari cent.

Lepa kmetija,

ki obsega 80 oralov zemljišča, s travniki, ki se morejo namakati, obokan (velban) hlev za 40 glav goveje živine, pohištvo v dobrem stanu, se prodaja zavolj rodbinskih razmer. V gotovini se tirja 4000 goldinarjev, ostala kupnina se lahko vknjiži proti 5% obrestij. Več se poizve v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Priporočilo.

Podpisani si štejem v dolžnost, svetu naznati, da je pri meni Janez Zakotnik p. d. Štritih v Dvoru (pošta Šmihel nad Pliberkom) naredil leseno mlatilnico za tri četrtinke boljši kup, kakor se dobijo železne, pa ravno tako dobro deluje in ima še to prednost, da naredi mehko slamo in da še ne more tako lahko pokvariti. Naredi jo na zahtevanje tudi na gepelj, da se zamore s konjem ali volom goniti. S spoštovanjem

J. Kraut p. d. Poltnik na Bistrici.

Za božična darila

priporočam naslednje reči, ki jih dajem zelo dober kup:

volnene lajbiče, volnene rute, volnene nogovice, srajce iz trikota, volnene jopiče, jägrove srajce iz volne, možke srajce bele in pisane.

Novosti!

Zavratnike za gospode, hlačdržnike, moderce za gospe, rokavice, prtene ovratnike za gospode, manšete itd.

Jožef Lieleg

v Celovcu, Burggasse št. 5.

Dražba posestva.

Z dovoljenjem c. kr. okr. sodnije v Velikovu z dné 4. listopada 1893, št. 6415, se bo dné **6. grudnia t. l. dopoldne med 11. in 12. uro** v uradni izbi št. 4 c. kr. okr. sodnije v Velikovu na javni dražbi prodalo Šlaprovo posestvo št. 41 v Grebinskem trgu ulož. št. 65 zemlj. knjige katastralne občine Grebinska dolina za 4300 gld. tistemu, ki več obljudi. Pri tej hiši je zemljišča 6 oralov 419 štirj. sežnje in omejena pravica za **vinotoč in kramarjio**. Vsak, kdor se hoče dražbe udeležiti, mora naprej v zastavo položiti 430 gld. Pogoje za dražbo si vsak lahko ogleda pri c. kr. okr. sodnji v Velikovu ali pa pri g. Jos. Hornerju, obč. tajniku v Grebinju, kateri je tudi pripravljen, o tej hiši dati natančnejih pojasnil.

KONJAK.

To iz krepkega, na lastnih goricah raščenega vina izvečeno Francovo žganje je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpenje udov, revmatizem pomaga čudovito in utiši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni v želodu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá skrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se samo pri **Benediktu Hertl**-nu, graščaku na Goliču pri Konjicah na Stajerskem.

Izborna zaloga pristno-voščenih cerkvenih sveč, zvitkov itd.

Ivan-a Stelè-ta

v Kamniku na Kranjskem

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in gg. patronom cerkvenim v obilo naročevanje najrazličnejih

pristno-voščenih izdelkov.

Ze nad 200 let obstoječi obrt jamči sigurno gledé na poštenost blaga in točnost v izvrševanju naročil.

Brinjevec!

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu: pravi **natorni brinjevec** liter po 1 gld. 20 kr.; **stari slivovko** liter po 1 gld.; **fini namizni med** v plehastih škatljah po 5 kil franko 3 gld. 50 kr. Nadalje priporoča **fino dolensko vino** liter po 24 in 26 kr.; **isterski teran** liter po 23 kr.; **hrvatsko belo vino** liter po 23 kr. od 56 litrov naprej.

Egidij Jeglič,

trgovec in čebelar v Selu, pošta Lesce-Bled na Kranjskem.

Mlinar

se takoj v delo sprejme pri nekem večem mlinu na vasi. Kje? pové uredništvo „Mira“.

Hiša s kramarjio

in nekolikim zemljiščem, blizo cerkve, četrt ure od velikih fužin na Koroškem, pohištvo v dobrem stanu z novim hlevom in skednjem, se prodaja za 1800 gld. Kje, pové uredništvo „Mira“.

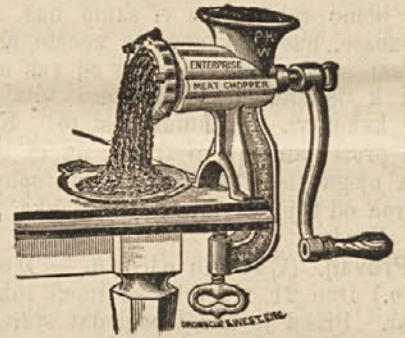
Garantirano pristen brinjevec

prodaja **Anton de Gleria**, trgovec v Logatcu, v zavojih po 3 litre za 4 gld. 50 kr. proti poštnemu povzetju. Na debelo se daje še boljši kup.

Amerikanske mesoreznice „Enterprise“

najboljše vrste, katere najhitreje in lepo meso, salo (špeh) režejo,

Važno za vsako gospodinjino!

Več ko 1 1/8 milijonov je v rabi takih strojev!

prodaja po najnižji ceni

Franc Sadnikar

v Celovcu, Burggasse 7.

Ign. Hladnik

je izdal: 15 obhajilnih pesem op. 14., tretji natis, cena 50 kr. 20 Marijinih pesem op. 15., drugi natis, cena 60 kr. 5 Tantum ergo in petero mašnih pesem op. 17., cena 40 kr. Čvetero Božičnih pesem za solospve, mešane zbor in orgle op. 18., cena 40 kr. Vsi štiri zvezki skupaj se dobé za 1 gld. 50 kr. Vse te pesmi so lahke in melodijozne ter zložene za mešani zbor. Dobé se pri skladatelju v Novem mestu na Dolenskem.

28 zlatih in srebrnih svetinj in pohvalnih pisem.

Hišna godbila,

ki sama godejo od 4 do 200 komadov, z ekspresijo ali brez nje, z mandolino, bobnom, zvonovi, nebeskimi glasi, kastanjete, harpe itd.

Orodje z godbo,

igrajoče po 2 do 16 komadov, godeče (igrajoče) torbe, stojala za smotke, švicarske hišice, albumi za fotografije, pisalna orodja, omarice za rokavice, težalniki za pisma, lonci za cvetlice, cigarnice, tobakire, pisalne mize, steklenice, vrčki, stoli itd. vse z godbo. Vedno najnovjše in najboljše, posebno pripravno za božična in novoletna darila priporoča

J. H. Heller v Bernu (Švica).

Kdor hoče pristno blago, naj se obrne naravnost na tu imenovano tovarno. Ceniki s podobami se pošljejo zastoj.